

oba nižší soudy, že dohoda, mezi stranami ujednaná, jest smlouvou, jež v případě tomto i písemně byla stvrzena, a jež musí býti posuzována podle 17. hlavy obč. zákona. Nemohl tedy pachtýř dohodu tu prostě odvolati, neboť smlouva přes to i nadále zustala v platnosti, pokud zrušení její si pachtýř nevymohl sporem. Soudy nižší neměly v případě tomto tedy ani příčiny dohodu měniti. Neboť, i když § 8 zák. ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. mluví o tom, že přejímací cenu vysloví soud, nevyplyvá z toho, že by soud ji musil za všech okolností přezkoumávati, alespoň názoru tomuto neskýtá zákon o drobných pachtýřích podkladu. Naopak právo přezkoumávací jest stanoveno toliko v § 19 odstavec druhý cit. zák., dle něhož osoby, pro něž na pozemcích požadovaných vážnou práva zástavní, služebnosti, věcná břemena nebo jiná práva knihovní, mohou odporovati usnesení, podle § 17 téhož zákona vydanému, z důvodu, že jejich právo knihovní jest ohroženo tím, že přejímací cena, stanovená dohodou, jest nepřiměřeně nízká, a mohou současně žádati, aby byl pozemek soudně odhadnut. Nemůže tedy ani pachtýř ani vlastník pozemku v řízení nesporném dáti dohodu soudem přezkoumati, nýbrž jsou ji oba i soud vázáni. Ustanovení § 8 cit. zák., že při vyslovení přejímací ceny jest se řídit cenami v téže krajině z roku 1913, se vztahuje jedině na ty případy, kde buď ohledně přejímací ceny nebylo docíleno dohody, nebo kde ceně přejímací, ujednané dohodou, odporují osoby v § 19 jmenované a soud musí přejímací cenu stanoviti soudním odhadem. Tomuto názoru svědčí i § 17 cit. zák., jenž, uváděje, jakou činnost má soud vyvíjeti, nezmiňuje se o tom, že by i dohodu měl přezkoumávati, a rovněž § 15 odstavec třetí téhož zákona, jenž stanoví, že vlastník v případech ostatních — totiž kde nedošlo k úplné dohodě — má uvést, pokud došlo k dohodě a které otázky zustaly sporny a to zajisté jen proto, aby soud věděl, kterými otázkami se jedině má zabývati. Tomu svědčí konečně i § 8 sám, dle něhož vysloví (a contrario § 19 odstavec třetí, »proti ceně stanovené«) soud přejímací cenu, tedy byla-li ujednána dohodou, částkou dohodnutou, jinak stanovenou odhadem, čímž jest vyhověno předpisu tomuto, že cena přejímací ve všech případech musí býti soudním usnesením osvědčena. Výklad, jaký nižší soudy daly pojmu dohody, příčí se nejen ustanovení obč. zákona o smlouvách, jež však nebyla zákonem o zajištění pudy drobným pachtýřem nikterak změněna, i zákonu tomuto a musilo proto mimořádnému rekursu dovolacímu, jelikož i tu jest jedna z podmínek § 16 čís. pat. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. z., vyhověno býti v ten rozum, že stanoveny byly ceny přejímací, prokázanou dohodou ujednané.

Čís. 1120.

»Jinými útratami« ve smyslu § 88, odstavec první, žel. dopr. ř. jsou jen útraty, které vzešly přímo z dopravy a za dopravy zboží.

Nenáleží sem výlohy na pojištění zboží proti zvláštnímu nebezpečí, za něž dráha vzhledem na povahu zboží a způsob balení neručí.

(Rozh. ze dne 8. července 1921, Rv II 155/21.)

Žalující firmě zaslány byly skleněné balony naplněné kyselinou solnou. Odesílatel pojistil zásilku penízem 387 K, jež mu žalobce nahradil. Do-

šedše na stanici určení, byly balony složeny ve skladišti, v němž byly nastalým pak požárem zničeny. Dráha nahradila žalobci škodu za zničené zboží včetně útrat dopravy. Žalobě, již domáhal se žalobce kromě toho náhrady pojistného, procesní soud první stolice vyhověl, mále za to, že pojistné, zaplacené při dopravě zboží, náleží k »jiným útratám«, jichž náhrada stihá dle § 88 žel. dopr. ř. dráhu. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Ze znění § 88, poslední věta prvního odstavce, vyplývá, že dráha povinna jest nahraditi kromě obecné ceny veškerý náklad, jež bylo odesílateli vynaložiti, by zboží bylo dopraveno z místa odeslání na místo určení. K nákladu tomu nenáleží však pojišťovací premie, již bylo odesílateli zaplatiti jen proto, by se uchránil před škodou, jež by ho stihla, kdyby zboží pro svou povahu neb obal nedošlo na místo určení. Vždyť premie tato není nezbytnou k tomu, by zajištěna byla doprava a dojití zboží, nýbrž má se tu krýti pouze škoda, kdyby zboží nedošlo. Odesílateli zboží nelze při ztrátě zboží přiznati výhody, které by neměl, kdyby zboží došlo. Dojde-li zboží, obdrží je a úplatou za náklad vynaložený na dopravu jest odevzdání zboží na místě určení. Obojí jest zcela neodvislo od pojištění, premie pojišťovací nepřicházejí dále v úvahu a nevracejí se. Ztratí-li se zboží, obdrží odesílatel dle § 88 žel. dopr. ř. jeho obecnou obchodní cenu a náhradou za to, že zboží nebylo odvedeno, náklad, jež na dopravu zboží byl vynaložil, a to bez ohledu k tomu, zda snad byl zaplatil pojistné, jeho náhrada mu tu nepřísluší. Byl by v tom rozpor, kdyby dráha, ač neručí za ztrátu zboží pro jeho povahu neb obal dle § 86 (2) žel. dopr. ř., měla, ztratí-li se z jiného důvodu, kromě ostatní škody nahraditi též náklad, jež odesílatel vynaložil pouze proto, aby si zajistil náhradu, již by mu dráha dle § 86 (2) žel. dopr. ř. neposkytla.

Nevyhověl tedy odvolání.

Důvody:

Odvolací soud posoudil věc po stránce právní zcela správně a lze poukázati jen na případné důvody jeho rozsudku, k nimž se ještě dodává. Předpis § 88 žel. dopr. ř. shodný s čl. 34 mezin. ujedn., jímž stanoví se kvantitativně míra náhrady škody, kterou jest dráha povinna v případě ztráty zboží, vzešel zřejmě z rámcového předpisu čl. 396 obch. zák., upravujícího náhradní povinnost povozníkovu (čl. 423 obch. zák.). Dle čl. 396 obch. zák. má povozník hraditi obecnou obchodní cenu, kterou mělo zboží téhož druhu a jakosti na místě dodání (Ablieferung) v době, kdy dodáno býti mělo, od toho však odečísti se má, co se ztrátou na clech a jiných útratách ušetřilo. Dle § 88 žel. dopr. ř. má však dráha hraditi obecnou obchodní hodnotu, kterou mělo zboží v místě odeslání v době, kdy bylo k dopravě přijato, a mimo to, co na clech a jiných útratách, jakož i na dovozním bylo již zaplacené anebo jest platiti. Rozdíl spočívá tudíž v tom, že se dle čl. 396 obch. zák. hradí obchodní cena dle místa a doby dodání, totiž obchodní cena, vzrostlá o výlohy dopravy, cel a jiných s dopravou spojených útrat, takže, udá-li se ztráta za dopravy, dlužno odpočísti, co se na těchto výlohách (dopravném, clech a jiných) ušetřilo tím, že doprava nedospěla až na místo určení. Dle § 88 žel. dopr. ř. hradí se však obchodní cena dle místa a doby přijetí zboží k dopravě, tudíž cena prostá ještě výloh dopravy, placených cel a jiných útrat, a dlužno proto připočísti

k ceně, co na clech a jiných útratách a dopravném bylo již zapláceno nebo jest platiti. Z tohoto rozdílu ve výpočtu náhrady vysvítá pak zřejmě, že pod výrazem »jinaké útraty« rozuměti dlužno jen útraty, které vzešly přímo z dopravy, a za dopravy zboží a že k útratám těm nenáleží útraty, které vzešly jen ve vzdálenější souvislosti s dopravou zboží jako je tomu v tomto případě, kde jde o pojištění zboží proti zvláštnímu nebezpečí, za které dráha vzhledem na jeho povahu a způsob balení neručí (§ 86 odst. 2 a 4 žel. dopr. ř.).

Čís. 1121.

Byl-li ve vyrovnávacím řízení ustanoven neznámým věřitelům opatrovník, nekončí se jeho působnost skončením vyrovnávacího řízení, nýbrž teprve tehdy, když zájmy neznámých věřitelů nevyžadují již dalšího zastoupení. Po skončení vyrovnávacího řízení spolupůsobí soud opatrovnícký.

(Rozh. ze dne 12. července 1921, R I 606/21.)

Soud první stolice, u něhož bylo vedeno vyrovnávací řízení, poukázal po jeho ukončení dlužníka, by do 14 dnů vykázal, že příslušná kvota dle potvrzeného vyrovnání byla vyplacena nezvěstným věřitelům, zastoupeným opatrovníkem, a, pak-li se tak dosud nestalo, by v téže lhůtě dosud nezapravené kvoty nezvěstných opatrovanců k soudu složil. Rekurzí soud usnesení potvrdil. Důvody: Usnesením vyrovnávacího soudu ze dne 17. března 1920 a ze dne 22. dubna 1920 ustanoven byl věřitelům v těchto usneseních uvedeným, pro vyrovnací řízení Leopolda R-a za opatrovníka Ignác F. s tím, že mu náleží ony věřitele tak dlouho zastupovati, až se tito věřitelé, pokud se týče pozůstalosti až se jejich přihlášený dědic, nebo pozůstalostním soudem ustanovený zástupce sám přihlásí nebo zemskému soudu jiného zástupce oznámí, neb až jejich zájmy dalšího zastupování vyžadovají nebudou. Poslednější případ ještě nenastal, neboť přes to, že vyrovnací řízení dle usnesení vyrovnávacího soudu ze dne 7. ledna 1921. bylo prohlášeno za ukončené, vyžadují toho zájmy dotyčných věřitelů, pro účastenství jejich na vyrovnání, dle usnesení vyrovnávacího soudu ze dne 22. dubna 1920 schváleném a sice v příčině částky 22 proc. připadající na vyrovnání jejich pohledávek, aby ustanoveným opatrovníkem zastupováni byli. Tento opatrovník dosud také úřadu svého sprostěn nebyl a trvá proto opatrovnictví řečené dále a to až do doby, kdy bude jisto, že věřitelé, opatrovníkem zastupovaní, uspokojeni byli dlužníkem tak, jak se k tomu dle narovnání, při roku dne 6. dubna 1920 uzavřeném zavázal, pokud se týče po zákonu jest povinen. V této věci soud první stolice nejedná již jako soud vyrovnávací, neboť řízení vyrovnací jest skončeno, nýbrž jako soud, opatrovníka ustanovivší tedy jako soud opatrovnícký a nepřicházejí tu více v úvahu ustanovení řádu vyrovnacího, nýbrž předpisy o řízení ve věcech nesporných. Důsledkem toho jest pak soud první stolice jako soud opatrovnícký povinen starati se o dotyčné opatrovance, jakožto osoby pod zvláštní ochranou zákona stojící, a vydal tudíž napadené usnesení v mezích oprávnění, jen u dle § 2 odstavec první čís. pat. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák.